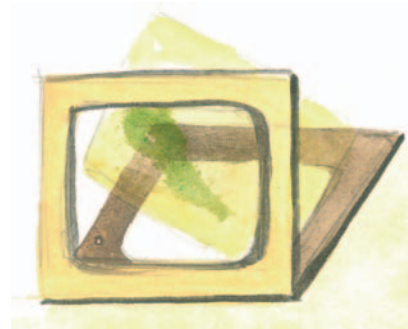

41. Χρωματισμός της ζελατίνας

42. Κόψιμο της ζελατίνας

43. Τοποθέτηση της ζελατίνας στη θήκη του σλάιντ

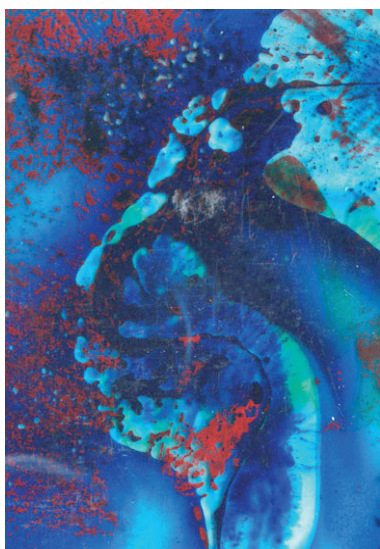
Παιχνίδια με το φως

 Στάξε πάνω σ' ένα κομμάτι ζελατίνας μια-δυο σταγόνες μελάνι και ανάλογη ποσότητα λαδιού ή λαδομπογιάς σε διαφορετικό χρώμα. Πρόσθεσε όποιο άλλο λεπτό υλικό φανταστείς, όπως κλωστές, κόκκους άμμου κτλ. Κόψε το κομμάτι που χρωμάτισες σε μέγεθος ίσο με τη θήκη ενός σλάιντ. Τοποθέτησε πάνω στη χρωματισμένη επιφάνειά του ένα δεύτερο κομμάτι ζελατίνας, ίσο με το πρώτο και βάλε το παράξενο αυτό «σάντουιτς» στη θήκη.

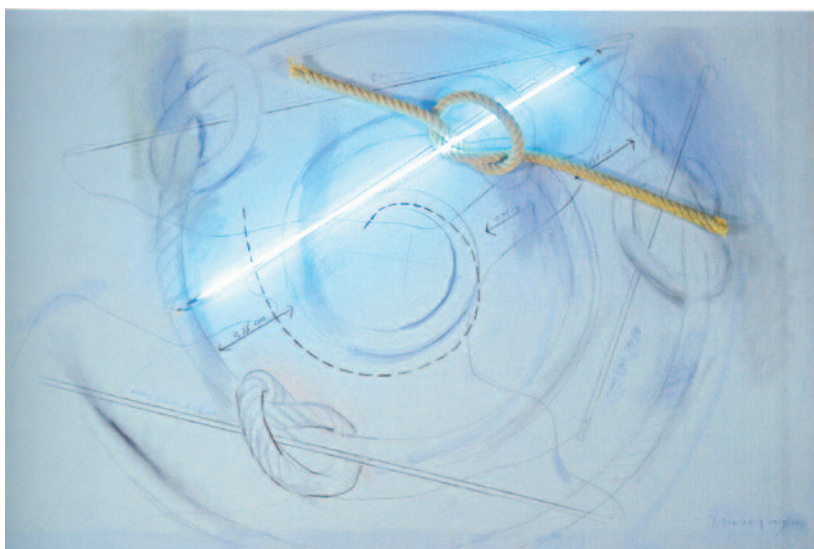
Πρόβαλε το έργο σου σ' έναν άσπρο τοίχο (εικ. 44). Γράψε ένα μικρό σενάριο με αφορμή τα χρώματα, σε συνεργασία με τα άλλα παιδιά, κατασκευάστε κι άλλα τέτοια σλάιντς, μοιραστείτε τους ρόλους και στήστε μια μικρή παράσταση. Μπορείτε να σταθείτε μπροστά στην προβολή, να ντύσετε φακούς με χρωματιστά σελοφάν και να κινήσετε το φως πάνω στην προβολή. Αν βρείτε μια κάμερα, βιντεοσκοπήστε το θέαμα.

Χρωματίζω το φως της τάξης

 Κόλλησε πάνω σε μια χοντρή, άχρωμη ζελατίνα ένα χρωματιστό σελοφάν, τρυπημένο σε απλά σχήματα. Κόλλησε από πάνω ένα δεύτερο σελοφάν, διαφορετικού χρώματος, τρυπημένο σε άλλα σημεία. Γέμισε όσα μέρη έχουν μείνει κενά μ' ένα τρίτο χρώμα. Κάλυψε ένα τζάμι της τάξης σου με το έργο που έφτιαξες. Παρατήρησε τις αλλοιώσεις του κάθε χρώματος που γίνονται κάτω από το φως του παραθύρου το οποίο χρωματίζεται από τα σελοφάν.

44. Δώρα Χ. 12 ετών «Παιχνίδι με το φως» Μελάνι, τέμπερα και κλωστή.

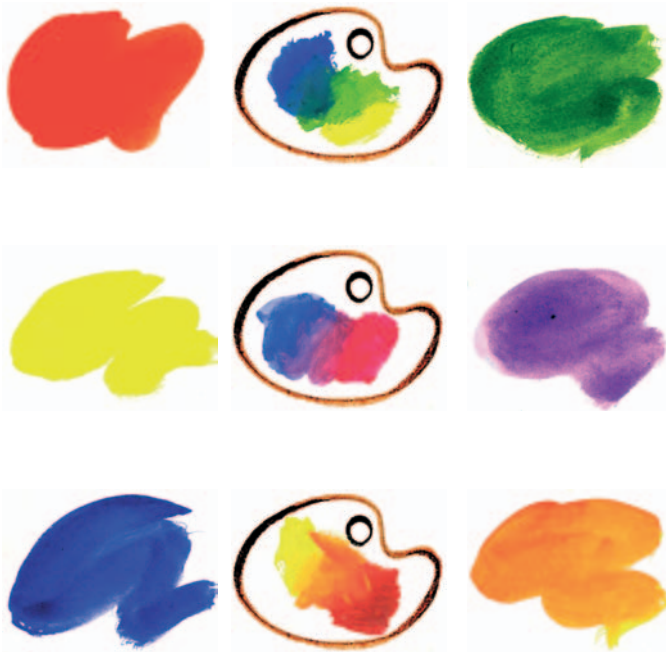
45. Γ. Μπουτέας «Χωρίς τίτλο» 1981 Μεικτή τεχνική με φως.

δ. Βασικά και συμπληρωματικά χρώματα

Ζευγάρια των αντίθετων χρωμάτων

Βασικά

Συμπληρωματικά

46. Βασικά και συμπληρωματικά χρώματα

47. Κ. Μονέ «Οι παπαρούνες» 1873
Έργο βασισμένο στα βασικά και συμπληρωματικά χρώματα.

Τα βασικά χρώματα

Υπάρχουν τρία χρώματα τα οποία δεν είναι δυνατόν να κατασκευαστούν. Τα χρώματα αυτά λέγονται βασικά, διότι από αυτά προέρχονται όλα τ' άλλα.

Βασικά χρώματα στη ζωγραφική είναι το κόκκινο, το κίτρινο και το μπλε.

Τα συμπληρωματικά χρώματα

Από την ανάμειξη των βασικών χρωμάτων ανά δύο προκύπτουν τα συμπληρωματικά τους: το πράσινο, το μοβ και το πορτοκαλί.

Το κάθε βασικό χρώμα έχει και το συμπληρωματικό του, με το οποίο είναι αντίθετα. Τα ζευγάρια των αντίθετων χρωμάτων είναι:

Το κόκκινο και το πράσινο

Το κίτρινο και το μοβ

Το μπλε και το πορτοκαλί

Για να φτιάξουμε το συμπληρωματικό χρώμα ενός βασικού, πρέπει να αναμειξουμε τα άλλα δύο βασικά. Π. χ. το συμπληρωματικό του κόκκινου είναι το πράσινο, που κατασκευάζεται από την ανάμειξη του κίτρινου και του μπλε. Οι ποσότητες των χρωμάτων που αναμειγνύονται πρέπει να είναι ακριβείς ώστε το αποτέλεσμα να μην τείνει ούτε προς το ένα χρώμα ούτε προς το άλλο, όπως διδάσκει ο Ίπτεν.

Το ανθρώπινο μάτι αποζητά την ολόκλητη των χρωμάτων. Όταν λοιπόν ερεθιστεί από ένα χρώμα, αμέσως δημιουργεί και το συμπληρωματικό του.

Αν κοιτάξεις ένα κόκκινο φως και στρέψεις το βλέμμα σου σε μian άσπρη επιφάνεια, μετά από λίγα δευτερόλεπτα θα δεις ένα πράσινο χρώμα στη θέση του.

«Όταν βρεθείς στο δάσος με μέτριο φως περιτριγυρισμένος από το πράσινο, θα δεις τους κορμούς και τα δρομάκια να λάμπουν σ' ένα φως ελαφρά κόκκινο» Γκαίτε.

48. «Πλήθος αγγέλων ψάλλουσι». Ομαδική εργασία βασισμένη σε δυο αντίθετα χρώματα, από παιδιά 13 ετών.

Στη ζωγραφική

Τα χρώματα έγιναν αντικείμενο συστηματικής μελέτης πολλών ζωγράφων.

Χαρακτηριστικό της τεχνοτροπίας των Ιμπρεσιονιστών ζωγράφων ήταν η εφαρμογή του νόμου των συμπληρωματικών χρωμάτων (εικ. 47). Οι Φωβιστές* (εικ. 50) χρησιμοποίησαν λαμπερά χρώματα με βίαιες αντιθέσεις για να εκφράσουν έντονα πάθη, αναδεικνύοντας έτσι το χρώμα ως το κυρίαρχο στοιχείο του πίνακα.

Σκέπτομαι, παρατηρώ και ζωγραφίζω

Μπορείς και εσύ να δοκιμάσεις να ζωγραφίσεις τις αντιθέσεις με βασικά και συμπληρωματικά χρώματα.

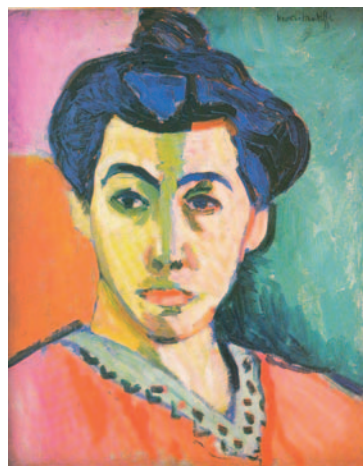
👉 Παρατήρησε τι χρώματα έχει ο ουρανός, όταν δύει ο ήλιος. Πώς θα μπορούσες να αποδώσεις την αντίθεση των χρωμάτων της θάλασσας και των λάμπσεων του ήλιου; Με τι τρόπο θα ζωγράφιζες ένα φωτεινό φεγγάρι ή ψάρια να γυαλίζουν στο βυθό;

👉 Ζωγράφισε ένα θέμα με ανταύγειες στο νερό τη δύση, σε ανοιχτή θάλασσα, στο λιμανάκι με τις βάρκες, στη λίμνη, στη βρεγμένη άσφαλτο ή αλλού.

👉 Ζωγράφισε ένα μικρό κομμάτι ανοιξιάτικης γης με παπαρούνες ή και λιβάδια ολόκληρα, παίρνοντας αφορμή από το έργο του Μονέ (εικ. 47).

49. Τα βασικά – συμπληρωματικά χρώματα στη ζωή μας.

50. Ε. Ματίς Πορταίτο με την κόκκινη γραμμή 1905

ε. Οικογένειες χρωμάτων

Οι αποχρώσεις

Αν αναμείξουμε ένα βασικό χρώμα με ένα οποιοδήποτε συμπληρωματικό, εκτός από το δικό του, δημιουργούνται διαβαθμίσεις* ενδιάμεσων χρωμάτων, οι λεγόμενες αποχρώσεις (εικ. 51).

Οι αναμειξεις των δυο χρωμάτων παίρνουν τ' όνομα του χρώματος, που υπερισχύει σε κάθε απόχρωση, όπως αποχρώσεις του κίτρινου ή του πράσινου.

Για να ορίσουμε με ακρίβεια την κάθε απόχρωση, προφέρουμε πρώτα το όνομα του χρώματος που υπερισχύει, όπως π.χ. κιτρινοπράσινο ή πρασινοκίτρινο.

51. «Στη σκιά του δάσους» Έλενα Τ.13 ετών. Αποχρώσεις του πράσινου και του μπλε

Βαθμιαίο πέρασμα από το πράσινο στο κίτρινο

52. Ό Σλέμερ. «Σκάλα του Μπάουχαουζ 1932

Οι τόνοι

Η ανάμειξη ενός χρώματος με άσπρο ή μαύρο παράγει μια σειρά φωτεινών ή σκοτεινών χρωμάτων, που ονομάζονται τονικές διαβαθμίσεις και παίρνουν τ' όνομά τους από το χρώμα αυτό. Για παράδειγμα, οι τονικές διαβαθμίσεις του μπλε αποτελούνται από ανοιχτά μπλε και σκούρα μπλε (εικ.52).

Ζωγραφίζω με τόνους και αποχρώσεις

 Ποια ακριβώς χρώματα θα χρησιμοποιήσεις για να ζωγραφίσεις τη «Φωτιά στο δάσος», «Μια βροχερή μέρα», «Η νίκη της ομάδας μου»;

Βαθμιαίο πέρασμα από τα σκούρα στα ανοιχτά μπλε

στ. Ιστορίες για το χρώμα

*Το χρώμα στην Ιστορία της Τέχνης
και του Πολιτισμού*

Πώς άραγε μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε στη ζωγραφική μας το χρώμα; Στο ερώτημα αυτό υπάρχουν πολλές απαντήσεις.

Η αντίληψη του χρώματος εκτός από τους ζωγράφους, απασχόλησε έντονα τους ψυχολόγους, τους μουσικούς, ακόμα και τους ποιητές. Ο καθένας από τη δική του σκοπιά συσχέτισε τα χρώματα με τα συναισθήματα. Στη ζωγραφική το χρώμα χρησιμοποιήθηκε ανάλογα με τις αντιλήψεις της κάθε εποχής και τα αισθήματα του κάθε ζωγράφου.

Μαγικός κόσμος

Οι προϊστορικοί άνθρωποι ταυτίζονταν με τη φύση, πιστεύοντας ότι είναι ταυτόχρονα και άνθρωποι και ζώα, όπως στα παραμύθια. Τα χρώματα που χρησιμοποιούσαν προέρχονταν από φυσικά υλικά και φαίνεται ότι τους απέδιδαν μαγικές ιδιότητες. Οι ζωγραφισμένες εικόνες ίσως είχαν σκοπό να τους προστατεύσουν από τα στοιχεία της φύσης και από τα πνεύματα. Ήταν μια πρώτη απόπειρα κατάκτησης της φύσης (εικ.53).

Για την αθανασία

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι έχτιζαν ναούς φωτός και χρώματος για θεραπευτικούς σκοπούς. Συσχετίζοντας τα χρώματα με τους θεούς, πίστευαν ότι το κάθε χρώμα συνδέεται με μια διαφορετική πλευρά του θεϊκού και επηρεάζει μια πλευρά της ζωής (εικ. 54).

53. Άλογο. 15000-10000 π. Χ. Σπήλαιο Λασκώ Γαλλία.

54. Λεπτομέρεια τοιχογραφίας από ταφικό μνημείο 1900 π. Χ. Αίγυπτος. Οι Αιγύπτιοι λάτρευαν τους νεκρούς. Οι τάφοι των επιφανών ανθρώπων ήταν γεμάτοι με τη ζωγραφική όλων εκείνων που πίστευαν ότι θα διατηρήσουν στη ζωή το νεκρό. Οι εικόνες έπρεπε να έχουν απόλυτη σαφήνεια. Το χρώμα τους ήταν επίπεδο με σαφές περίγραμμα.

Η ελευθερία

Στην ελληνιστική περίοδο (325-30 π.Χ.) οι ζωγράφοι ερεύνησαν τρόπους για να αποδώσουν πιο πιστά την πραγματικότητα και τη χαρά της ζωής. Μπορούμε να πάρουμε μια ιδέα από τα επιτεύγματα της σπουδαίας αυτής ζωγραφικής από τις τοιχογραφίες που διασώθηκαν στην Πομπηία. Οι περισσότερες απ' αυτές ήταν επιρροές ή αντίγραφα ελληνικών έργων (εικ.55).

55. «Γυάλινο βάζο με ρόδια» Τοιχογραφία. Πομπηία 1ος αι. Σε μια περίοδο ευημερίας και λατρείας της φυσικής ομορφιάς, οι ζωγράφοι πλούτισαν το χρώμα τους με περισσότερους τόνους που έδιναν την εντύπωση του όγκου και της διαφάνειας.

56. Ο Χριστός Παντοκράτορας 1960 Μονή Χιλανδαρίου Βυζαντινή αγιογραφία

Η ιερότητα

Ο βυζαντινός πολιτισμός έπλασε εικόνες στηριγμένες σε μια αυστηρή παράδοση. Η πνευματική υπόσταση του θείου και η άρνηση της ύλης εκφράστηκε με συμβολικά πλακάτα χρώματα (εικ.56).

Η γνώση

Η Αναγέννηση (14ος –15ος αι.) ήταν μια επιστροφή του ανθρώπου στα εγκόσμια με έμπνευση από την κλασική Ελλάδα και με ιδανικό τη γνώση των τεχνών και των επιστημών. Το χρώμα έχασε τη λάμψη του, κέρδισε όμως πλούσιους τόνους, που ερμήνευαν τη φωτοσκίαση και δημιουργούσαν την εντύπωση ότι ο πίνακας έχει όγκο και βάθος.

Το πάθος

Ο Ρομαντισμός στο τέλος του 19ου αιώνα υπήρξε μια στροφή του ανθρώπου προς το συναίσθημα και τη φαντασία. Το χρώμα ξέφυγε από το περίγραμμα και έπλασε μορφές γεμάτες ένταση και πάθος (εικ. 57).

57. Τ. Τέρνερ. Λεπτομέρεια από το «Ατμόπλοιο μέσα σε χιονοθύελλα» 1842 Ρομαντισμός

Η εντύπωση

Ο Ιμπρεσιονισμός (τέλος 19ου- αρχές 20ού αι.) αποτέλεσε τομή στην ιστορία του χρώματος, καθώς άνοιξε το δρόμο του εμπλουτισμού της παλέτας του καλλιτέχνη με καθαρά χρώματα και αποχρώσεις, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον του στο παιχνίδισμα του φωτός και όχι στην ακρίβεια του σχεδίου (εικ. 47).

Η αποθέωση του χρώματος

Ο 20ός αι. έφερε στο προσκήνιο καλλιτεχνικά ρεύματα και καλλιτέχνες που αποθέωσαν το χρώμα και σε πολλές περιπτώσεις το ανέδειξαν ως θεματικό στοιχείο του έργου τους (εικ.59).

Ο ζωγράφος Καντίνσκυ συσχετίζοντας τα χρώματα με τη μουσική και το φως έγραφε:

- Κόκκινο: Φορτικός τόνος, δυνατός, μεσαίο φως, ερεθιστικό.
- Κίτρινο: Ψηλοί ήχοι, οξείς, δυνατό φως.
- Μπλε: Χαμηλοί ήχοι, σκοτεινό.

Πες το με το χρώμα

Τώρα που ξέρεις ότι το χρώμα εξυπηρετεί κάθε φορά διαφορετικές ανάγκες, σκέψου τι θέλεις να εκφράσεις και αποφάσισε με ποιο τρόπο θα το χειριστείς.

👉 Πώς θα ζωγράφιζες το φόβο, τη χαρά, το όνειρο, την αγωνία;

👉 Ποια χρώματα θα ταίριαζαν στη λαϊκή αγορά, στο τσίρκο, στην ατμοσφαιρική ρύπανση;

👉 Πώς θα ζωγράφιζες τη μουσική; Με ποια χρώματα θα ταίριαζε ο ήχος του φλάουτου, του βιολιού, του κοντραμπάσου;

👉 Ζωγράφισε ένα όνειρο με χρώματα της επιλογής σου.

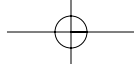
58. «Η βροχή» Μαρία Ζ. 12 ετών Εκφραστικό χρώμα

59. Ρ. Ντελωνέ. «Ταυτόχρονες αντιθέσεις. Ήλιος και φεγγάρι» 1913. Εκφραστικά χρώματα, σε ηχηρούς τόνους και αποχρώσεις. Η περιστροφή των φωτεινών πολύχρωμων κύκλων, η διαφάνεια και ο ρυθμός δίνουν μια αίσθηση ουράνιου τόξου. Ορφισμός

60. Α.Ντεραίν «Η γέφυρα Blakfiars στο Λονδίνο» 1906. Εκτυφλωτικό χρώμα με πλούσιες ποικιλίες. Τα αντιφεγγίσματα του νερού και το ζωηρό χρώμα του ουρανού και της γέφυρας κάνουν έντονη αντίθεση με τις γαλάζιες σκιές, εκφράζοντας ένταση και ανησυχία. Φωβισμός

2 Όλα είναι χρώμα

Τι θυμάμαι;

- Ποια είναι τα βασικά και ποια τα συμπληρωματικά χρώματα;
- Ποιο χρώμα είναι το αντίθετο του μοβ;
- Διάλεξε μια εικόνα με έντονες χρωματικές αντιθέσεις. Σάρωσέ την στον υπολογιστή και κάνε αντιστροφή χρωμάτων. Σύγκρινε το αποτέλεσμα με την αρχική εικόνα. Τι ακριβώς συνέβη;
- Ποια είναι η διαφορά των τόνων από τις αποχρώσεις; Δώσε ένα παράδειγμα από τα έργα του βιβλίου.
- Παρατήρησε το χρωματικό κύκλο (εικ.61). Ποια χρώματα διακρίνεις;
- Με ποια λογική έχουν τοποθετηθεί τα χρώματα στο χρωματικό κύκλο;
- Θα μπορούσες να εντοπίσεις ανάμεσα στα χρώματα του χρωματικού κύκλου ποια χρώματα είναι θερμά και ποια ψυχρά; Γιατί άραγε μας δίνουν αυτή την αίσθηση;
- Ποια ήταν κατά τη γνώμη σου η μεγαλύτερη καινοτομία που έφερε ο Ιμπρεσιονισμός στη ζωγραφική;

Γλωσσάρι

Ανάκλαση του φωτός: Η αλλαγή κατεύθυνσης του φωτός όταν πέφτει σε μια λεία επιφάνεια.

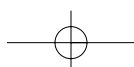
Πλαστικά στοιχεία/ μέσα: Τα στοιχεία που χρησιμοποιούν οι καλλιτέχνες ως μέσα για να πλάσουν το έργο τους, όπως τα σχήματα και τα χρώματα στη ζωγραφική, ο όγκος και ο χώρος στη γλυπτική, οι ήχοι στη μουσική κ.ά.

Διαβάθμιση ή κλίμακα (των χρωμάτων): Η διαδοχική κατάταξη (των χρωμάτων ανάλογα με τους τόνους, τις αποχρώσεις κτλ.)

Πουαντιγισμός: Η ζωγραφική που δημιουργείται με σημεία ή μικρές κηλίδες καθαρών χρωμάτων, οι οποίες όταν παρατηρηθούν από τη σωστή απόσταση, προκαλούν στο θεατή την εντύπωση της ανάμειξης των χρωμάτων, αντίθετα με τον καθιερωμένο τρόπο ανάμειξης των χρωμάτων στην παλέτα (εικ. 65).

61. Δωδεκαμερής χρωματικός κύκλος του Ίπτεν

3. ΟΡΓΑΝΩΝΩ

Σύνθεση και Αισθητική

α. Το άδειο μου χαρτί

Ο ζωγραφικός χώρος

Πριν ακόμα αρχίσεις να ζωγραφίζεις, το πρώτο σχήμα που έχεις μπροστά σου είναι το σχήμα του χαρτιού ή όποιας άλλης επιφάνειας έχεις επιλέξει για να δεχθεί το έργο σου.

Οι περισσότεροι ζωγράφοι δίνουν μεγάλη σημασία στις διαστάσεις και στο σχήμα της ζωγραφικής επιφάνειας. Πριν αρχίσουν να ζωγραφίζουν, θα αναρωτηθούν: Τι ακριβώς θέλω να εκφράσω στο έργο μου; Τι διαστάσεις και τι σχήμα πρέπει να έχει η ζωγραφική μου επιφάνεια ώστε ν' αναδειχθεί το θέμα;

Εξετάζουν λοιπόν το σχήμα της ζωγραφικής επιφάνειας σε σχέση με τα σχήματα που περιέχει. Θα πρέπει να πάρουν μια σειρά αποφάσεων προκειμένου να δώσουν στην ιδέα τους τη μορφή που επιθυμούν: Οι μορφές θα είναι μικρές ή μεγάλες, φωτεινές ή σκοτεινές; Θα τοποθετηθούν ψηλά ή χαμηλά, δεξιά ή αριστερά; Θα φαίνονται κοντά ή μακριά, μπροστά ή πίσω, πάνω ή κάτω σε σχέση με τα υπόλοιπα σχήματα, μέσα ή έξω απ' αυτά;

Για να δώσουν απαντήσεις σε τέτοιου είδους ερωτήματα, πειραματίζονται κάνοντας γρήγορα προσχέδια και διαλέγουν εκείνο που τους εκφράζει.

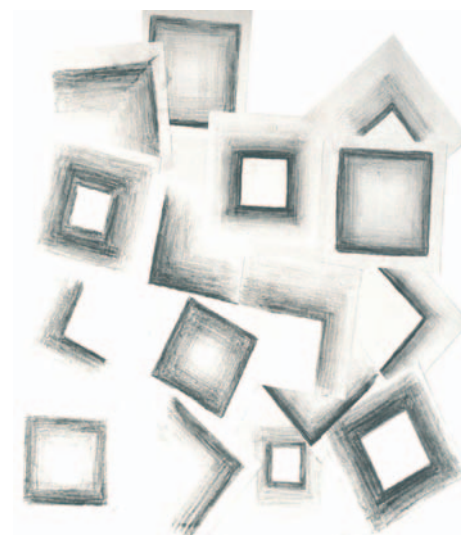
Τοποθετώντας ένα σχήμα στο χαρτί έχεις ήδη κάνει μια ενέργεια που μπορεί να ερμηνεύσει μια λέξη, μια ιδέα, ένα συναίσθημα.

Εκφράζομαι με απλό τρόπο

 Χρησιμοποίησε χαρτιά σε δύο διαφορετικά χρώματα. Σκέψου μια ιδέα π.χ. την ελευθερία ή τη μοναξιά.

Το χαρτί που θα χρησιμοποιήσεις σαν φόντο κόψε το σε μεγάλο μέγεθος και σε σχήμα που νομίζεις ότι ταιριάζει με το θέμα σου. Σχίσε ή κόψε το δεύτερο χαρτί σε τυχαία μικρά κομμάτια. Διάλεξε το σχήμα που εκφράζει την ιδέα σου και ψάξε να βρεις σε ποιο σημείο της ζωγραφικής επιφάνειας θα το κολλήσεις έτσι ώστε να αποδωθεί καλύτερα.

 Μπορείς, με τον ίδιο τρόπο, να χρησιμοποιήσεις τρία χαρτιά διαφορετικών χρωμάτων ή να τα αντικαταστήσεις με χρωματικές κηλίδες. Θυμήσου ότι κάθε έννοια μπορεί να ερμηνευτεί με διαφορετικούς τρόπους.

62. Μελέτη οργάνωσης του ζωγραφικού χώρου. Κατερίνα Π. 13 ετών

63. Κ. Τσόκλης «Ακρογιαλιά» 1970 Ζωγραφική, άμμος και πλεξιγκλάς. Μερικές φορές το θέμα βγαίνει έξω από τα όρια της ζωγραφικής επιφάνειας, προκειμένου να τονιστεί η σημασία του.

β. Πίσω απ' την εικόνα

Η σύνθεση

Παρατήρησε προσεκτικά τις εικόνες των έργων των μεγάλων καλλιτεχνών. Πιστεύεις αλήθεια ότι θα έφθαναν ποτέ σ' αυτό το αποτέλεσμα, εάν δεν είχαν φροντίσει από πριν την οργάνωση της ζωγραφικής τους επιφάνειας;

Ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται ένα έργο, έτσι ώστε κάθε του στοιχείο να εξυπηρετεί το σύνολο, ονομάζεται σύνθεση.

Οι περισσότεροι καλλιτέχνες εξετάζουν πολλές εναλλακτικές, συνθετικές λύσεις πριν καταλήξουν σ' αυτήν που θα επιλέξουν τελικά. Μελετώντας εξαρχής τη σύνθεση, έχουν τη δυνατότητα να ελέγχουν το έργο τους σε όλα του τα στάδια, αφού μπορούν να συγκρίνουν συνεχώς όλα τα στοιχεία του τόσο μεταξύ τους όσο και με το σύνολο (εικ. 65, 66).

Τα περισσότερα έργα τέχνης, συνειδητά ή ασυνειδητά, υπακούουν σε συνθετικούς κανόνες οι οποίοι άλλοτε είναι αυστηρά προκαθορισμένοι και άλλοτε χαλαροί.

64. Μελέτη της οργάνωσης της εικόνας 65

65. «Η Γκραντ Ζατ» είναι μια μεγάλη σύνθεση και αποτελεί αντιπροσωπευτικό δείγμα της τεχνοτροπίας του πουαντιγισμού. Η νωχελικότητα και η γαλήνη ενός ηλιόλουστου απογεύματος εκφράζεται με τη σταθερότητα των μορφών που μοιάζουν ακινητοποιημένες, σαν να έχει σταματήσει ο χρόνος. Ο Σερά για το σκοπό αυτό οργανώνει τη σύνθεσή του με αυστηρότητα, χρησιμοποιώντας κάθετες, οριζόντιες και ελαφρά πλάγιες γραμμές που ορίζουν τις θέσεις των ανθρώπων, των δέντρων, των σκιών και του ορίζοντα.

